

1 Какви видове срокове съществуват в рамките на гражданските производства?

От процесуална гледна точка, като обща дефиниция, процесуалният срок е времевият интервал, в рамките на който трябва да бъдат извършени или, обратно, са забранени определени процесуални действия. Съответните разпоредби се уреждат от членове 180—186 от Закон № 134/2010 относно Гражданския процесуален кодекс, публикуван повторно, с измененията и допълненията към него (в сила от 15 февруари 2013 г.). Що се отнася до различните видове срокове, приложими по гражданското производство, всички те се класифицират според начина, по който са определени, като законови, съдебни или договорно установени срокове (независимо от тяхното естество). Законите срокове са сроковете, изрично предвидени от закона. По принцип те са установени по такъв начин, че не могат да бъдат съкращавани или удължавани от съдията или от страните (например петдневния срок за връчване на призовка). По изключение законът позволява удължаване или съкращаване на определени законови срокове. Съдебните срокове са сроковете, които се определят от съда по време на разглеждането на делата — за явяване на страните, за изслушване на свидетели, за администриране на другите доказателства, т.е. документи, експертни доклади и т.н. Договорно установените срокове са сроковете, които могат да бъдат определени от страните по време на решаването на спорове, като за тях не е необходимо одобрението на съда.

В зависимост от вида им процесуалните срокове са императивни (перемпторни) и забранителни (дилаторни), като първите са срокове, в които трябва да се извърши определено процесуално действие (например сроковете, в които трябва да се подаде жалба — апелативна жалба, касационна жалба и т.н.), а вторите са сроковете, в които законът забранява извършването на процесуални действия.

Друг критерий за класифициране на сроковете е свързан със санкцията за неспазването им, като по този критерий сроковете биват абсолютни и относителни. Ако не бъдат спазени, абсолютните срокове в крайна сметка влияят върху действителността на процесуалните действия, докато неспазването на относителните срокове, макар и да не води непременно до обезсилване на процесуалните действия, може да доведе до налагането на дисциплинарни или финансови санкции на виновните страни (срокът за произнасяне на решение, срокът за подготовка и т.н.). На последно място, във връзка с продължителността им сроковете могат да бъдат в часове, дни, седмици, месеци и години, като тази класификация също е предвидена в член 181 от Гражданския процесуален кодекс. Освен това съществуват особени случаи, в които законът не предвижда конкретно определен срок (часове, дни и т.н.), а определен момент за извършване на процесуалното действие (например възражение срещу изпълнение, което може да бъде внесено до последното изпълнително действие) или съдържа разпоредби, указващи, че действието трябва да бъде извършено „незабавно“ или „възможно най-скоро“, или „спешно“.

2 Списък на неработните дни в съответствие с Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 от 3 юни 1971 г.

Съгласно румънското законодателство неработни дни са всички съботи и недели, към които се добавят следните официални празници: 1 и 2 януари (Нова година); 24 януари (Ден на обединението на румънските области); Великден — два дни в зависимост от календарните дати (вкл. Разпети петък); 1 май (Ден на труда); 1 юни (Ден на детето); Петдесетница — един ден в зависимост от календарните дати; 15 август (Успение Богородично); 30 ноември (Св. Андрей); 1 декември (Национален празник); 25 и 26 декември (Коледа).

3 Какви са общите правила, приложими за сроковете по различните граждански производства?

Правилата, приложими за сроковете, са правилата, установени в членове 180—186 от Гражданския процесуален кодекс.

4 Когато дадено действие или формалност трябва да се извърши в определен срок, от кой момент започва да тече този срок?

Всеки срок има начален и краен момент, а времето между тях е продължителността на срока.

По отношение на началния момент член 184, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс предвижда, че сроковете започват да текат от датата на връчване на процесуалните документи, освен ако в закона не е предвидено друго.

Съществуват обаче и случаи, в които връчването на процесуалния документ, определено като начален момент за сроковете, може да бъде заменено с равностойни процесуални действия (случаи на равностойност). По този начин връчването на процесуалния документ, от който започва да тече срокът, в някои случаи се заменя с други процедури, които се явяват начален момент за срока (например искане за връчване на процесуалните документи на противната страна, подаване на жалба или връчване на изпълнителния лист).

Чрез дерогация от общото правило има и случаи, в които сроковете започват да текат от други моменти, различни от връчването, а именно от постановяването на решение или определение (установяващо изтичането на давностен срок, допълващо съдебното решение); от признаването на доказателствата (за представяне на исканите суми или списък на свидетелите — пет дни), от публикуването на определени документи (за реклама за продажба на сграда — пет дни).

Що се отнася до крайния момент, той се определя като моментът, в който настъпва последицата от изтичането на срока, а именно края на възможността за извършване на действието, за което е определен срок (за императивните срокове), или напротив, определя/отбелязва момента, в който възниква правото на извършване на определени процесуални действия (за забранителните срокове).

5 Възможно ли е начинът на предаване или връчване на документите (лично връчване чрез връчвател или по пощата) да се отрази или да промени началния момент, от който тече срокът?

Между началния момент и крайния момент сроковете текат без прекъсване, по принцип без възможност за прекъсване или спиране. Настъпването обаче на възпрепятстващо обстоятелство, което е извън волята на страната (посочено в член 186 от Гражданския процесуален кодекс), е основание за прекъсване на процесуалните срокове. Към този случай се добавят и други специални обстоятелства (например прекъсването на срока за обжалване — член 469 от Гражданския процесуален кодекс). В същото време законът предвижда, че процесуалните срокове могат да бъдат спирани (както в случая с давностния срок — член 418 от Гражданския процесуален кодекс). Ако срокът бъде прекъснат съгласно член 186 от Гражданския процесуален кодекс, след отстраняване на пречката започва да тече фиксиран срок от 15 дни, независимо от продължителността на прекъснатия срок. Ако срокът е бил спрян, той продължава да тече от момента, в който спирането бъде прекратено, а времето, което е изтекло преди спирането на срока, също се добавя към него.

Съгласно член 183 от Гражданския процесуален кодекс процесуален документ, представен в законоустановения срок с препоръчано писмо, подадено в пощенски клон или в експресна куриерска служба, или до специализирана съобщителна служба, или изпратен по факс или електронна

поща, се счита за представен в срок. Документ, подаден от заинтересованата страна в законоустановения срок във военно поделение или пред администрацията на мястото на задържане на тази страна, също се счита за представен в срок. Разписката от пощенския клон и регистрацията в или заверката от експресната куриерска служба, специализираната съобщителна служба, военното поделение или администрацията на мястото на задържане на заинтересованата страна, според случая, върху представения документ, както и упоменаването на датата и часа на получаване на факса или съобщението по електронна поща, както е видно от данните от получаващия компютър или факса на съда, представляват доказателство за датата, на която тази заинтересована страна е подала документа.

6 Ако срокът започва да тече от настъпването на дадено събитие, денят на настъпване на събитието включва ли се в срока?

Съгласно член 181 от Гражданския процесуален кодекс сроковете, изразени в дни, се изчисляват според системата на изключване, т.е. според свободните дни, като нито денят, в който започва да тече срокът — *dies a quo* (денят, от който), нито денят, в който той завършва — *dies ad quem* (денят, до който), се взема под внимание, като приложимите правила са посочените във връзка с началния момент, както е обяснено в раздел 4. Сроковете, изразени в дни, винаги се изчисляват в пълни дни, но документът може да бъде представен единствено в работното време на службите на съда. Този недостатък обаче може да бъде отстранен чрез изпращане на процесуалния документ по пощата, като пощенският служител посочва датата и средствата за ефективно връчване на получателя. Моля, вижте и отговора на въпрос 4.

7 Когато срокът се брой в дни, посоченият брой дни до календарни дни ли се отнася или до работни дни?

Така например, ако дадено лице трябва да извърши действие или му бъде връчен документ в понеделник, 4 април 2005 г., и от него бъде поискано да даде отговор в срок от 14 дни от връчването, преди коя дата трябва да отговори съответното лице:

понеделник, 18 април (календарни дни) или

петък, 22 април (работни дни)?

Правилният отговор е, че посоченият брой дни включва календарните дни. Съответното лице трябва да предприеме действие до 18 април включително.

8 А когато този срок се брой в седмици, месеци или години?

Съгласно член 182 от Гражданския процесуален кодекс сроковете, изразени в години, месеци или седмици, завършват в деня на годината, месеца или седмицата, съответстващи на началния им ден.

Срок, който е започнал на 29-о, 30-о или 31-во число на месеца и приключва в месец, в който няма такъв ден, се счита за приключил на последния ден на месеца.

Срок, който изтича на законоустановен официален празник или когато обслужването е спряно, се продължава до края на първия следващ работен ден.

9 Кога изтича срокът, ако се брой в седмици, месеци или години?

Срок, изразен в седмици, месеци или години, изтича на съответния ден от последната седмица или месец или от последната година. Ако в последния месец няма ден, съответстващ на деня, в който е започнал да тече срокът, срокът изтича в последния ден на този месец. Когато последният ден от даден срок е неработен ден, срокът се удължава до първия следващ работен ден.

10 Ако срокът изтича в събота, неделя, неработен ден или на официален празник, той удължава ли се до първия следващ работен ден?

Да, когато последният ден от даден срок е неработен ден, срокът се удължава до първия следващ работен ден.

11 Съществуват ли обстоятелства, при които сроковете се удължават? При какви условия може да се ползва такова удължаване на срока?

В член 184 от Гражданския процесуален кодекс се посочва, че процесуалният срок се прекъсва и от новото връчване започва да тече нов срок в следните случаи:

когато някоя от страните е починала — в този случай на наследника се връчва нов документ на последното местоживее на починалата страна, без да се посочва името и положението на всеки от наследниците;

когато представителят на някоя от страните е починал — в този случай на съответната страна се връчва нов документ.

Процесуалният срок не започва да тече, а ако вече е започнал да тече, се прекъсва по отношение на страната, която не е дееспособна или е с ограничена дееспособност, докато не бъде назначено лице, което да представлява или подпомага тази страна, където е уместно.

12 Какви са сроковете за обжалване?

Да, установени са специални срокове, отнасящи се до различните области на правото. Общият срок за апелативно и касационно обжалване е 30 дни според Гражданския процесуален кодекс. В някои случаи (специални производства), например в случай на налагане на временна забрана, срокът за обжалване е пет дни и е по-кратък от срока за подаване на жалба по общия закон.

13 Съдилищата могат ли да изменят сроковете, по-специално сроковете за явяване пред съда или да определят специална дата за явяване пред съда?

Отговорът е положителен, с други думи, в определени изключителни случаи законът допуска съдията да удължи срока (например с пет дни по реда на членове 469 и 490 от Гражданския процесуален кодекс — съответно за апелативно и касационно обжалване) или да го съкрати (например по реда на член 159 от Гражданския процесуален кодекс във връзка със срока за връчване на призовка пет дни преди датата на съдебното заседание).

14 Ако на страна, пребиваваща на място, където би се ползвала от удължаване на срока, бъде връчен акт на друго място, където пребиваващите лица, не се ползват от такова удължаване на срока, губи ли страната правото си да се ползва от това предимство?

Съгласно член 1088 от Гражданския процесуален кодекс в международните граждански производства съдът прилага румънското процесуално право при спазване на изричните разпоредби в обратния смисъл. Моля, вижте и отговорите на въпроси 5, 11 и 16.

15 Какви са последиците при неспазване на сроковете?

Както беше посочено по-горе, неспазването на абсолютен срок в крайна сметка влияе върху действителността на процесуалните действия, докато неспазването на относителен срок, макар и да не води непременно до обезсилване на процесуалните действия, може да доведе до налагането на дисциплинарни или финансови санкции на виновните страни (срок за произнасяне на решение, срок за подготовка и т.н.).

Неспазването на процесуални срокове може да доведе до налагане на различни санкции, както следва:

нищожност на процесуалното действие (недопустимост на процесуалния документ);

лишаване от срока, предвиден за извършване на процесуалното действие;

изтичане на валидността на подаденото пред съда искане;

изтичане на давностния срок за правото на принудително изпълнение;

финансови санкции;

дисциплинарни санкции;

задължение за повторно извършване или за изменение на документ без каквито и да било правни формалности;

задължение за предоставяне на обезщетение на увреденото лице за нарушение на процедурните формалности.

В член 185 от Гражданския процесуален кодекс се предвижда, че когато дадено процесуално право трябва да бъде упражнено в определен срок, неспазването на това задължение води до лишаване от правото, освен когато в закона се предвижда друго. Процесуално действие, извършено след изтичането на срока, е нищожно. Когато в закона се предвижда прекратяване на процесуално действие в определен срок, действие, извършено преди изтичането на срока, може да бъде отменено по искане на заинтересованата страна.

16 При изтичане на срока с какви правни средства за защита разполагат пропусналите срока лица, т.е. неизправните страни?

Член 186 от Гражданския процесуален кодекс гласи, че на страна, която е пропуснала процесуален срок, се определя нов срок, ако същата докаже, че закъснението е надлежно обосновано. Съответната страна трябва да извърши процесуалното действие до 15 дни от отпадане на пречката за извършването му и същевременно да поиска да ѝ бъде даден нов срок. Ако страната иска да се възползва от правни средства за защита, срокът е същият като предвидения при подаване на жалба. Молбата за определяне на нов срок се разглежда от съда, компетентен да се произнесе и по молбата относно неупражненото в срок право. Когато страната има вина, тя не разполага с правни средства за защита.

Последна актуализация: 01/03/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.